

Становище

на Проф. д-р Красимира Калинова дм

Катедра по Специална хирургия –Тракийски университет - Медицински факултет Стара Загора, Клиника по Детска хирургия

Относно:

дисертационния труд на д-р ЕДМОНД ВИДЕНОВ РАНГЕЛОВ:

„СЪВРЕМЕННО ПОВЕДЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ НА МИНИИНВАЗИВНАТА ХИРУРГИЯ ПРИ ЛЕЧЕНИЕТО НА НЕДЕСЦЕНДИРАЛ, НЕПАЛПАТОРЕН ТЕСТИС В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ“ - докторант по Научна специалност Детска Хирургия /03.01.52/ към Медицински факултет на Тракийски Университет

Научен ръководител: Проф. д-р Христо Шивачев, дм

Представен съгласно решение на Научен съвет протокол НД-01-3/21.09.2022 и отчислен с право на защита по научна специалност Детска хирургия.

1.Кратки данни за докторанта:

Д-р ЕДМОНД ВИДЕНОВ РАНГЕЛОВ е роден на 13.03.1968 година и завършва висшето си медицинско образование през 1995 г. в Медицински Университет- София. От 2002 г. има придобита специалност Обща Хирургия, а от 2012 г. - специалност Детска хирургия. Провел е квалификационни курс по лапароскопска хирургия /2007 г.,ВМА– София и 2010г. в НИСМП-Пирогов /.

Притежава добра езикова подготовка /Немски-А2, Английски–В2/, както и добра компютърна грамотност. Добро владение на Microsoft Office packet. Притежава добри менторски умения, придобити чрез водене на лекции и упражнения на студенти по медицина .

Дисертационният труд е обсъден, приет и насрочен за защита от Научния съвет на УМБАЛСМ„Н.И.Пирогов“

Представеният ми комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за разширение на академичния състав УМБАЛ НИСМП-Пирогов .Не съм открила пропуски в приложената документация.

2. Актуалност и значимост на темата:

Все още дискутабилно е поведението и оптималния начин за лечение на недесцендиралия тестис- предмет на дебат от десетилетия.Достигането на консенсус в научната общност след множество проучвания водят до все по-широкото използване на лапароскопията за

диагностициране и лечение на НДТ. През последните две десетилетия изследователи от различни страни извършват огромна работа за натрупване и обобщаване на знанията. Това води до формулирането на заключения и консенсуси на различни европейски и американски асоциации по детска хирургия и урология относно поведението.

Изолираният крипторхизъм е най-честата вродена аномалия на мъжките гениталии, засягаща почти 1,0%-4,6% от доносените бебета и 1,1- 45,3% от недоносените.

Процесът на диагностика при децата е труден и е в зависимост от характерните анатомични и физиологични особености на детския организъм. Според приетата днес класификация, НДТ може да бъде разделен на палпаторен и непалпаторен. Съответно палпаторният на ингвинален, ектопичен, асансьорен и придобит, а непалпаторният на ингвинален, ектопичен, интраабдоминален и липсващ (агенезия и „vanishing testis“). С овладяването на лапароскопските техники и техническо усъвършенстване на инструментите, лапароскопската орхидопексия се превръща в стандартна процедура при лечението на недесцендираните, непалпаторни тестиси.

Диагностичната лапароскопия при НПТ вече е предпочитана процедура в повечето хирургически центрове. Тя има точност от 95%-100% при определяне наличието, позицията, размера и структурата на тестисите в различни проучвания. Терапевтичните процедури, като лапароскопската орхидопексия или орхиектомия, могат да се извършат по едно и също време с диагностиката. Потвърждава се от много автори, че лапароскопията е единственият метод, който може надеждно да потвърди или да изключи НПТ.

Темата на дисертация е удачно избрана и е актуална и значима.

3. По структурата на дисертацията.

Структурата на дисертационния труд е съобразена с изискванията за стандартно оформяне на дисертационен труд, съгласно ЗРАС и Правилника за приложението му. Дисертационния труд е написан на 128 страници и е онагледен с 54 фигури и 31 таблици. Библиографската справка обхваща 181 източника, от които 180 на латиница и 1 на кирилица.

4. Литературна осведоменост.

Използваните статии и научен ресурс, отразени в литературния обзор и книгопис, отразяват добрата литературна осведоменост на докторантката по темата. **Литературният обзор** оставя добро впечатление с познаване на материята, вещина на изложението, умение да се анализират и представят данните стегнато, конкретно, аналитично. Той обхваща около 1/5 от дисертационния труд. Написан е на базата на 181 публикации, от които около 50% са от последните 10 години. Литературният обзор е балансиран и дава точна информация за обсъждания проблем и необходимостта за нововъведения по темата. Добра оценка

заслужават цитираните статии са от последните 3 години, които дават добра възможност за преценка на мястото на обсъжданите задачи на дисертацията и нововъведенията.

Анализирани са последните протоколи, които се използват в световен мащаб, което показва добра литературна осведоменост на докторанта. Литературният обзор е систематизиран в съответствие с темата и има приносен характер. Изложени са съвременните данни по всички аспекти на проблема – решени и дискуссионни.

5. Научна хипотеза и цел са добре, точно и ясно формулирани, научно обосновани и изпълними. Литературният обзор завършва с обобщение на някои нерешени въпроси у нас, които мотивират **целта** на проучването: Внедряване на миниинвазивната хирургия като диагностичен и терапевтичен метод при лечението на недесцендирал, непалпаторен тестис и извършване на сравнително проучване спрямо класическите хирургични методи. Задачите за изпълнения са прецизирани и включват последователно изпълнение на основните етапи на дисертацията:

1. Да се определи чувствителността и специфичността на лапароскопията при локализиране на НПТ.
2. Да се оцени терапевтичната роля на лапароскопията и видовете лапароскопски техники при различните типове НПТ.
3. Да се създаде и внедри диагностичен и лечебен алгоритъм на поведение при деца с недесцендирал, непалпаторен тестис.
4. Да се направи оценка на ранните и късни резултати.
5. Да се анализира кривата на обучение.

6. Проучени пациенти, използвани материали и методи на изследване.

Бързото развитие, прогресията и честото усложнение на заболяването при деца поставя необходимостта от търсене на нови обективни показатели и комбинация от методи за диагностика, използвани в последователност, която максимално бързо и с най-голяма точност да доведе до правилната диагноза.

Дисертационният труд обхваща 96 деца с недесцендирал, непалпаторен тестис, едностранно или двустранно, лекувани в Клиниката по Детска хирургия към УМБАЛСМ “Н.И.Пирогов“ за периода 2013-2021 година. С помощта на миниинвазивна хирургия са оперирани 43 деца с НПТ, а конвенционално 53 деца с НПТ.

За целите на разработката на клиничния материал и на сравнителното проучване на резултатите, при двете групи лекувани деца, са използвани и прилагани редица диагностични и лечебни методики, както и аналитични методи. Конкретните методи позволяват постигане на поставената цел и получаване на отговор, свързан логично със задачите.

7. Оценка на получените резултати и тяхната научна стойност.

Резултатите от дисертацията са добре онагледени. Използваните лабораторни, инструментални и оперативни методи са прецизирани. Направена съвременна клинично-

диагностична характеристика на миниинвазивно хирургично лечение в зависимост от находката ,като съществуват няколко ситуации, при които лечението продължава лапароскопски: 1. Установяване на интраабдоминален тестис с вид и размер на жизнен тестис, с придружаващ или неналичен херниален сак 2. Установяване на интраабдоминален „nubbin testis“ или силно хипопластичен тестис, налагащ отстраняване. 3. Данни за туморен процес обхващащ интраабдоминалния тестис.

Прекратяване на хирургическата намеса: Хирургическата намеса се прекратява при неоткриване на интраабдоминален тестис или тестикуларен остатък, и атретични vas deferens и тестикуларни съдове.

Разработена е оценка на хирургическите резултати, включваща строго дефинирани показатели. Статистическият анализ е проведен на базата на съвременни статистически метода, което прави резултатите убедителни. Проследяването на основната част от децата, включени в проучването, е лично дело на автора.

С настоящия труд д-р Рангелов представя цялостна оценка на реалното състояние на проблема при пациенти при деца за период от 9 години. Подобни комплексни проучвания липсват у нас. Дисертантът очертава и някои пътища за подобряване на прогнозата при тази тежка патология. Акцентът е върху ранната клинична диагноза, с използване в диагностиката на пациентите на комплекс от лабораторни, имунологични и инструментални методи.Интерес предизвиква комплекса от предложените лабораторни и мунологични проби.

Честотата не се различава съществено от литературните данни. Анализът на данните от проведените проучвания насочва дисертантката да създаде алгоритъм за диагноза и поведение, които биха подобрили прогнозата и имат научно-приложен характер.

Въз основа дефинираните показания и резултатите от проучването е изработен алгоритъм на поведение при прилагането на методите на миниинвазивна хирургия ,което е съществен принос в проучването при НПТ.Извършването на първична лапароскопска орхидопексия, със запазване на тестикуларните съдове, при всички пациенти с ниско разположени интраабдоминални тестиси, след натрупване на повече опит с лапароскопската техника е съществен принос. Хипопластичните тестиси с установени постоперативно изменения изразяващи се в намаляване на обема им,са претърпели отворена операция след проведена диагностична лапароскопия и установени навлизащи тестикуларни съдове през вътрешния пръстен на ингвиналния канал.Оценена е ролята на лапароскопията при високо разположените интраабдоминални тестиси, при които се използва двуетапния метод на Fowler-Stephans.

Дисертационният труд завършва с десет конкретни, дефинирани извода, произтичащи от проведените проучвания, създаващи представа за цялостното състояние на проблема в последните години.1. Лапароскопият метод, като диагностично-терапевтичен подход при

НПТ е свързан с висока специфичност и чувствителност, улеснявайки избора на оптимален хирургичен подход. 2. Миниинвазивната методика при деца се отличава с детайлно представяне анатомията на коремната кухина и адекватно третиране на намерената патология; възможност за преминаване към по-атравматичната лапароскопски асистирана хирургическа операция в сравнение с конвенционалната; еднакъв болничен престой; предимство по отношение на възстановяването и качеството на живот. Диагностичната лапароскопия осигурява 100% надеждна диагностика, водеща бързо до вземането на решение за по-нататъшното поведение при НПТ.

3. Изцяло лапароскопски проведената орхидопексия е напълно осъществима и ефективна техника за лечение на ниски интраабдоминални тестиси, с отлични резултати в проведеното проучване.

4. Лапароскопската орхидопексия осигурява значителна успеваемост, без съществени усложнения, съизмерими с отворената хирургична техника; води до намаляване следоперативната болка и травма, позволява ранна дехоспитализация и води до задоволителни дългосрочни резултати.

5. Образните методи /КТ, ЯМР, сцинтиграфия/ имат ограничена роля в диагностицирането на непалпаторни недесцендирани тестиси.

6. Използването на хормонално лечение при НПТ е удачно само при уточнена локализация на тестиса и при установяване на висок скротален стоеж на тестиса. При повисоко ретенитал постоперативно тестис прилагането на хормонотерапия считаме за неефективно.

7. Ефективността на лапароскопската диагностика и терапия при интраабдоминални и липсващи тестиси е несравнимо по-добра от тази на конвенционалната. Удълженото оперативно време в сравнение с литературните данни се дължи на това, че настоящото проучване се намира в началото на кривата на обучение.

Приноси

– С научно-технически характер:

1. Подробен съвременен литературен обзор върху възможностите на миниинвазивните хирургически техники в диагностично-терапевтичен план по отношение на лечението на НПТ.

2. Предложени са обобщени литературни данни за чувствителност, специфичност, възможности и недостатъци на образните изследвания при диагностицирането на НПТ.

3. Доказани предимствата на лапароскопската техника в сравнение с конвенционалната при диагностиката и лечението на НПТ по отношение на травматичност и следоперативни резултати

– С научно-приложен характер:

1. Въведена е лапароскопията като рутинен миниинвазивен метод при диагностицирането и все по-активно заемаща участие при лечението на НПТ.
2. Първо проучване на участието на лапароскопията като миниинвазивен метод при диагностицирането и лечението на НПТ.
3. Въведен е диагностично-лечебен алгоритъм при деца с НПТ.
4. Проучена е кривата на обучение на метода,показваща тенденция към скъсяване на оперативното време при лечение на НПТ.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД Въпреки безспорните постижения на дисертацията, все пак могат да бъдат отбелязани и критични места, отнасящи се до намаляване възможността за обсъждане на пропедевтични пунктове в интерпретацията на резултатите, както и по-доброто оформяне на книгописа.

Като цяло качествата на дисертационния труд са безспорни. Темата е актуална и иновативна, със значим принос и за научната теория, и за практиката. Налице е прилагане на коректен подход при събирането, обобщаването и анализирането на данните, тяхното осмисляне и предлагане на изводи по проблематиката. Чрез проучване, описание, сравнителен и критичен анализ са проверени и доказани поставената в целта и задачите фактология.

2. Приноси с практико-приложен характер на базата на личен практически опит- изработен е адекватен диагностично-лечебен алгоритъм за диагностика и лечение.

По темата на дисертационния труд има 10 публикации от общо 18 за посочения период. Всички публикации представят една или друга тематика, изследвана в рамките на труда. Разкриват и популяризират тяхната практическа приложимост и значимост.

Трудът се отличава с: (а) актуалност на темата; прецизност на проучените множество трудове на други автори, проведени изследвания, примери от практиката; (б) оригинални и от значение за професионалната общност нови и/или прецизирани дефиниции, обобщения и изводи. Представените публикации са достатъчни по обем и са в тематичните направления на научната област. Те не са били обект на оценка по други конкурси и се отличават с практическа насоченост. Свидетелство са за коректно прилагане на събрани данни и методи за тяхната обработка.

Заключение

Оценявам положително научната разработка и получените резултати, като отговарящи на Закона за развитие на академичните кадри в Република България за придобиване на образователна и научна степен “Доктор”.

Давам положителна оценка на разработения дисертационния труд и своето положителното си становище за представянето на работата на Д-р Едмонд Рангелов, свободен докторант по Научна специалност Детска Хирургия /03.01.52/. за официална защита.

25.11.2022 г

Проф. д-р Красимира Калинова д.м.

Стара Загора